

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Ponedjeljak,
13. listopada 1952.
Izlazi tjedno
God. I. Broj 9
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Predizborne pripreme za skupštinu Zavoda

29. listopada o. g. održat će se izbori za skupštinu Zavoda za socijalno osiguranje u svim radnim kolektivima, odnosno sindikalnim organizacijama, kao i u udruženjima penzionera. U tu svrhu vrše se opsežne pripreme po svim sindikalnim organizacijama poduzeća na teritoriju grada i kotara. Na osnovu broja osiguranika donesena je odluka da se na području kotara Šibenika bira jedan član skupštine na 459 osiguranika, pa će prema tome na izborima biti izabran 31 član skupštine Zavoda za socijalno osiguranje. Veća poduzeća kao Tvornica elektroda i ferolegura, Tvornica aluminijske Lozovac, Tvornica i valjaonica Ražine, »Tehnika« Ražine, Remontni zavod i »Izgradnja« izabrat će nekoliko svojih predstavnika, dok će se manji radni kolektivi njih po nekoliko udružiti i zajednički izabrati svoga predstavnika. U toku ovih priprema već su određena biračka mjesta gdje će osiguranici glasati.

Birački odbor kojeg postavlja izborna komisija Mjesnog sindikalnog vijeća Šibenik, rukovodi izborima u kolektivu odnosno na svom glasačkom mjestu i po završenim izborima predaje izbornoj komisiji sredjen izborni materijal zajedno sa zapisnikom o svom radu. U kolektivima gdje postoje radnički savjeti, glasaju članovi radničkog savjeta, dok dok ostalih manjih ustanova glasaju svi članovi osiguranici.

Mjesno sindikalno vijeće u Šibeniku imenovalo je izbornu komisiju od 5 članova: Ante Ivanov, Miro Blaće, Jerko Truta, Mirko Juras i Milivoj Pavišić. Osim toga već je održan sastanak predsjednika i tajnika svih sindikalnih podružnica koji su upoznat sa raspisom, uputstvima kao i o važnosti samih izbora. Poslije toga pozvani su predstavnici sindikalnih organizacija gdje su sporazumno predlagali kandidate i formirali biračke odbore. Također su izradjena uputstva, koja će biti dostavljena svim sindikalnim organizacijama na terenu.

Pored toga, Mjesno sindikalno vijeće osnovalo je grupu predavača, koji će u toku ovog tjedna održati predavanja sa kolektivima o značaju i važnosti socijalnog osiguranja.

Iako nas od izbora dijeli puna dva tjedna, ipak već sada kod osiguranika na području grada i kotara za iste vlada veliki interes.

Pred Šesti kongres Komunističke partije Jugoslavije

Uspješno završen remont peći u tvornici elektroda i ferolegura

Radni kolektiv Tvornice elektroda i ferolegura, uporedo s drugim kolektivima, takmiči se u čast VI. kongresa KPJ.

Na otvorenoj partijskoj konferenciji radni kolektiv je preuzeo obavezu u čast Kongresa, a među njima je najvažnija bila izvršenje remonta svih peći i drugih postrojenja u tvornici. Radnici su odmah pristupili poslu, te koristeći prošlogodišnja iskustva, remont je s uspjehom i pravovremeno izvršen, i danas se skoro sve peći nalaze u pogonu.

U vrijeme ovogodišnje suše, poduzeće nije moglo biti opskrbljeno u dovoljnim količinama električnom energijom i zbog toga nije niti mogao biti ostvaren proizvodni plan. Upravo zahvaljujući pravovremenom izvršenju remonta spomenutih peći, izgubljeno vrijeme i nastala šteta bit će nadoknadjena u jesenskom i zimskom periodu. Očekuje se, da će do kraja godine plan proizvodnje biti ne samo ostvaren već i osjetno premašen.

Seljaci grade čatrnje u Burnom Primoštenu

U Burnom Primoštenu se također za paža predkongresna živost. Na zboru birača je zaključeno, da se naprave seoske čatrnje. Narod je odmah pristupio radovima, te je iskopao dvije čatrnje, za svaki zaselak po jednu. Jedna čatrnja moći će primiti 16 vagona, a druga oko 8 vagona vode. Najvažnije količine cementa i drva, selo je dobilo od Narodnog odbora kotara.

Korisna sjednica Narodnog odbora kotara Šibenik

Dana 6. ovog mjeseca održana je sjednica NO-a kotara Šibenik na kojoj se raspravljalo o radu NO-a kotara i općina, te njihovih organa. Podneseni su izvještaji o izvršenju društvenog plana za I. polugodište, o izvršenju kotarskog budžeta i o radu Kotarskog suda. Pored toga, donesena je Odluka o postupku za sredjenje prisvojenih nekretnina općenarodne imovine. Nadalje, izvršena je reorganizacija pojedinih savjeta, a osnovano je i nekoliko novih komisija.

Na osnovu izvještaja i diskusije, u kojoj je od 79 prisutnih odbornika učestvovalo njih 30, doneseni su zaključci.

U zaključcima je, pored ostalog, istaknuto da svi odbornici održe zborove sa svojim biračima i to do iduće sjednice NO-a kotara. Na tim zborovima će se pretrasti Odluka o zaštiti polja, kao i Odluka o postupku za sredjenje prisvojenih nekretnina općenarodne imovine.

Savjet za komunalne poslove će na idućoj sjednici podnijeti izvještaj o radu Savjeta, o komunalnoj izgradnji i utrošku kredita u 1952. godini.

Aparat NO-a kotara i općina proučit će u toku mjeseca listopada Zakon o Narodnim odborima kotara i općina, a naročito pitanje nadležnosti. Odbornici su zaključili, da se zbog protuzakonitog rada i aljkavosti smijeni sa povjerenih dužnosti Šime Vlahov, odbornik iz Vodice i da se provedu naknadni izbori na njegovoj izbornoj jedinici.

Odlučeno je, da se na idućim izborima za Kotarsko vijeće ukupno bira 70 odbornika na području kotara i Gradske općine Šibenik, a u Vijeće proizvođača 35 odbornika. U NO-u općine Djevsrke birat će se 21 odbornik, Skradin 23, Šibenik-vanjski 35,

Tijesno 25 i Vodice 23 odbornika.

Nadalje je zaključeno, da se ubrza naplata poreza, a u prvom redu da podmiri svoja poreska dugovanja svi kotarski i općinski odbornici. Savjet za privredu na svojoj prvoj sjednici razmotrit će izvršenje naplate u općinama, te će donijeti konkretne mjere kako bi se naplata poreza izvršila u predviđenom roku.

Za ovu sjednicu izvršene su opsežne pripreme. Svi su odbornici pravovremeno bili upoznati s materijalima i problemima o kojima će se na sjednici raspravljati. Odbornici su imali dovoljno vremena da o svemu rasprave sa svojim biračima i da na sjednicu istupe s konkretnim prijedlozima. Upravo zbog toga i diskusija je bila živa i korisna. U njoj je učestvovalo oko 30 odbornika, koji su iznašli svoja mišljenja i prijedbe, te davali korisne prijedloge.

Zaključci, koji su doneseni na ovoj sjednici, odbornici će raspraviti na zborovima sa svojim biračima, te će raditi da se isti realiziraju na terenu. Na idućoj sjednici, odbornici će podnijeti izvještaj o tome kako su zaključci provedeni u život.

Neka zapažanja o radu NO-a općina

Na području šibenskog kotara ima 5 Narodnih odbora općina od kojih vanjska općina Šibenik broji 23.000 stanovnika. U odnosu na rad ranijih Mjesnih narodnih odbora, rad NO-a općina je nesumnjivo na većoj visini, kako po zahvaćanju i rješavanju problematike, tako i u pitanju zakonitosti rada i poštivanja prava građana. Ljudi sa mnogo više vjere dolaze u NO općine uvjereni da će se njihova traženja riješavati pravilno i zakonito.

NO-i općina u toku ovog ljeta su naročito širinom razvili komunalne radove i na tim pitanjima zainteresirali skoro sva sela. Rijetko se kad izvelo radova na popravci puteva, mostova, cisterna, bunara itd. kao što se to radilo u toku ljeta.

Sjednice odbora su redovitije, a u radu služ-

beničkog aparata pojačana je disciplina itd.

Medjutim, ne može se kazati da su svi Narodni odbori općina i organizaciono sredjeni. Tako općine Tijesno i Vodice još uvijek nemaju tajnika, a većim dijelom kod svih općina službenički kadar nije dovoljno stručan. Samo je manji broj njih položio stručne ispite, a školsku spremu veću od osnovne ima samo nekolicina. To je već samo po sebi ozbiljna zapreka za bolji i svestraniji rad NO-a općina. Propisi i službeni listovi ne proučavaju se dovoljno, a od strane rukovodstva nije se tome dosad poklanjalo dovoljno pažnje.

Sjednice odbora skoro se redovito održavaju, te je svaki odbor dosad održao 4—5 svojih sjednica. Očito je, da predsjednici nastoje da u rad NO-a uključe što veći broj odbornika, a preko njih seoske odbore i čitav narod. Medjutim, ne može se reći da su u tome u cijelosti uspjeli. Sistem njihova rada i način pripremanja sjednica odbora možda je tome glavni uzrok. To ćemo pokušati objasniti na pr. u općini Skradin, koja je jedna od sredjenijih općina. Oni su do 1. IX. održali 4 sjednice na kojima se raspravljalo o važnim i značajnim problemima. Po svim tačkama dnevnoga reda, prijedloge i obrazloženja davali su predsjednik NO-a, tajnik i drugi službenici. Iz toga može se zaključiti da odbornici putem rada u komisijama i savjetima nisu učestvovali u pripremi dnevnog reda. Da je to lažno vidi se i iz činjenice da izabrane komisije još nisu održale niti jednu svoju sjednicu. Savjeti od kojih je onaj za privredu imao dva sastanka, za komunalne poslove jedan i za prosvjetu jedan sastanak, također nisu učestvovali u donošenju dnevnog reda sjednice Narodnog odbora. Normalno je, da se u takvim uslovima rada, formira mišljenje kako kod odbornika, tako i kod naroda, da je u krajnjoj liniji ipak predsjednik onaj koji odlučuje o svim stvarima, a ne odbor na svojim sjednicama. Posebno pak, kod odbornika se gubi interes za rad Narodnog odbora kao cijeline.

Dužnost je predsjednika da se brine da komisije i savjeti raspravljaju određena pitanja iz njihove nadležnosti i da im u tu svrhu osigura punu pomoć službeničkog aparata, a predsjednici komisija i savjeta da pitanja iz nadležnosti Narodnog odbora iznose na sjednice narodnih odbora. Ne treba shvatiti da predsjednik sam ne može pokretati pojedina pitanja na sjednici, već naprotiv, on je to dužan učiniti, ali bi svakako trebalo izbjegavati već prilično ustaljenu praksu da izvještaje po dnevnom redu daju službenici pa i sam tajnik. Oni mogu u diskusiji davati svoja mišljenja i obrazloženja.

Od osobitog je značaja za puni rad Narodnog odbora, a posebno za aktiviranje seoskih odbora, da se dnevni red dostavlja odbornicima na vrijeme. Odbornici u selu trebali bi prije sjednice Narodnog odbora da sazovu seoski odbor s kojim bi pretresli točke dnevnoga reda i na kraju zauzeli određeno svoje stajalište po pojedinim pitanjima.

(Nastavak na četvrtoj strani)

Povratak II. šibenske omladinske brigade

Prošlih dana vratila se druga šibenska omladinska radna brigada, koja je na izgradnji hidrocentrale Vinodol i ceste Delnice — Gornje Jelenje provela dva mjeseca i 6 dana.

Za postignute uspjehe na radilištu, ova brigada je proglašena šest puta udarnom, a tri puta je pohvaljena. Prvih dana, brigada je na radilištu proživljavala krizu u organizacionom pogledu, ali je u toku boravka postigla značajne rezultate. Ona je uspjela da se uvrsti među šest najboljih radnih brigada.

Za vrijeme svog boravka na radilištu, brigada je trasirala 500 metara ceste i tom prilikom je izbacila preko 5000 m³ zemlje i kamena. I na drugim poljima rada postignuti su vidni rezultati. Održano je 45 popularno-naučnih predavanja, uvježbavao se program za priredbu, a na fiskulturnom polju brigada je imala uspjeha naročito u nogometu. Susret u nogometu između druge šibenske i treće zagrebačke omladinske radne brigade završio je pobjedom šibenske brigade.

U posljednjoj dekadi brigada je postigla još bolje rezultate, i glavni štab omladinskih radnih brigada odao joj je priznanje proglašivši je dva puta udarnom.

Druga šibenska omladinska brigada brojila je 50 omladinaca, od kojih je 12 proglašeno za udarnike, a 22 je pohvaljeno. Najbolji omladinci bili su Rajko Lalić iz Gorica (Djevsrke) i Šime Čulin iz Jezera.

I ovaj put došla je do izražaja volja, svijest i radni heroizam omladine dalmatinskih radnih brigada, a omladina šibenskog kotara svojim radnim pobjedama ponovo je manifestirala svoju privrženost Partiji i drugu Titu.

Iz zemlje...

DALMACIJU ĆE NA VI. KONGRESU KPJ ZASTUPATI 65 DELEGATA

U Dalmaciji su završeni izbori za delegatice za VI. kongres KPJ. Partijske organizacije ove oblasti, koja broji preko 26.000 članova, predstavljat će na Kongresu 65 delegata.

Od 65 delegata iz Dalmacije 37 su radnici, 14 seljaci, 12 intelektualci i dva činovnici.

Sve partijske izborne konferencije bile su javne i u njihovom radu sudjelovao je veliki broj partijaca i vanpartijaca.

POZIV JUGOSLAVIJI DA SUDJELUJE NA KRUNISANJU KRALJICE ELIZABETE

Tanjung saznaje, da je britanski ambasador u Beogradu, sir Ivo Malet, službeno obavijestio jugoslavensku vladu o krunisanju kraljice Elizabete, koje će se obaviti 2. lipnja iduće godine u Londonu. Britanski ambasador uručio je istodobno, u ime kraljice Elizabete, poziv da predstavnik Prezidijuma Narodne skupštine FNJR sudjeluje na svečanosti krunisanja i da bude gost kraljice.

SPOMENICI ŽRTVAMA FAŠIZMA U SLOVENIJI

Otkrivena su još tri spomenika žrtvama fašističkih zločina u Cerknici (Postojnski kotar) Vipavi i Udenboršu. Otkrivanju spomenika u Cerknici prisustvovali su i član Politbira CK KP Slovenije Janez Hribar, predsjednik sindikata Slovenije Rudolf Janko i narodni heroj Stane Semič.

Na svečanosti otkrivanja spomenika u Vipavi (Slovensko Primorje) u ime CK KP Slovenije govorio je član Politbira Ivan Regent.

800 MILIJUNA ŠTETE OD POPLAVA

Šteta, koju su prouzročile vremenske nepogode u Hercegovini, cijeni se na preko 800 milijuna dinara. U izvještaju komisije za pojedine kotare sjeverne i zapadne Hercegovine ističe se, da su nepogode naročito počinile velike štete poljoprivredi. Potpuno je uništeno na tisuće hektara obradive zemlje i voćnjaka. Najveću je štetu Neretva nanijela na području između Konjica i Mostara, zatim na gradnji pruge i ceste Konjic—Jablanica.

Iako je nevjerojatno imalo velike razmjere i iz bilo nečekivano, ipak je na pruzi Sarajevo—Mostar dosta brzo uspostavljena veza, jer su uspostavljanju prometa, uz željezničke radnike, dan i noć radili i vojnici Jugoslavenske narodne armije, radnici poduzeća Hidrogradnje, mladi graditelji pruge i ceste Konjic—Jablanica i stanovništvo okolnih kotara.

Uspješan rad Zanatske komore

Već je treća godina što je u našem gradu osnovana Zanatska komora koja objedinjuje sve zanatske radionice grada i kotara. Iako je to kratko vrijeme da bi se dala ocjena njenog djelovanja i postigli neki značajniji uspjesi, već sada možemo istaći neke glavne rezultate njenih nastojanja.

Prošle nadjelje održan je plenum kojem je prisustvovao predsjednik republičke komore drug Matijašić, zatim drug Bulat, sekretar gradskog komiteta, kao i drug Tomićić načelnik odjela privrede gradske općine.

Plenum komore sačinjavaju tri zanatska savjeta po društvenim sektorima zanatstva, dok se izvršni odbor komore sastoji od 9 članova od čega po 3 člana otpadaju na zadružne, privatne i državne radionice. Takova organizacija omogućava, uz sekcije po strukturama, da se razvije vrlo uspješan rad na unapređenju zanatstva.

U opširnem referatu, predsjednik Guberina iznio je bilans osmomesječnog rada od godišnje skupštine, nabrojio je njene uspjehe, kao i nedostanke. Kroz prolektli period na području komore otvorena je 21 zanatska radionica i osnovano jedno obrtno uslužno poduzeće. Na uključanju novih učenika u zanatstvo, ove godine postignuti su vidni uspjesi, time što je uključeno 44 nova učenika. U cilju stručnog izoliranja zanatlije, komora je organizirala jedan tečaj za pripremu kandidata, koji polazi majstorski ispit, a drugi će započeti rad 1. prosinca. U ovoj godini majstorski je ispit polagalo 37 kandidata, kod čega je postignut relativno dobar uspjeh. Isto tako komora je privela polaganju pomoćničkog ispita oko 25 kandidata.

U nastavku referata osvrnuo se i na slabosti, kao što je slab uspjeh učenika, nedovoljan interes i upornost u političkom i kulturnom odgoju naših zanatlija.

Pred komoru se danas još uvijek oštro nameće pitanje likvidacije nadriobrti, koji se pojavljuje u gradu u dva vida. Jedni su oni koji rade bez dozvole, a drugi, koji rade ujutro u socijalističkim radionicama, a poslije podne kao nadriobrtnici. U ovome nastojanju naišlo se na nerazumijevanje od strane komunalnog odjela, koji je povjeravao velike poslove zidar nadriobrtniku, iako je ovaj bio administrativno kažnjavan.

Isto tako istaknuto je u referatu, da su novi uslovi poslovanja našli zanatske kolektive prilično pripremljene, iako da danas većina zanatskih radionica socijalističkog sektora vrlo dobro posluje. Pogreška je od komore što se nije više založila da se od likvidiranog krojačkog kolektiva poduzeća »Dane Rončević« nije formirala jedna krojačka zadruga.

Brojni diskutanti osvrnuli su se na razna pitanja koja tište zanatstvo kao cijelinu. Bilo je najviše govora o učenicima i o potrebi da se komora čvršće poveže sa školom učenika u privredi, kako bi pomogla podizanje stručnog nivoa učenika.

Nakon ovoga, drug Matijašić opširno se osvrnuo na probleme koji stoje pred komorama i zanatlijama uopće. Ističe, da je rad šibenske komore uspješan i da bi trebali svojski da se založe jednako svi savjeti, jer je komora organizacija zanatlija bez obzira kojem društvenom sektoru pripada neka radionica. Kroz komoru mogu se naći rješenja za sve poteškoće koje se javljaju u radu.

Čitajte
„Šibenski list“
Širite
„Šibenski list“
Oglašujte u
„Šibenskom listu“

Pitanja za diskusiju

Uvjeti odgoja u obitelji

Dom i škola dva su najvažnija faktora odgoja. Njihova je glavna zadaća da formiraju suvremenog građanina naše socijalističke domovine, čovjeka, koji će imati pravilne poglede o životu, koji ga okružuje, u kojem on radi i živi. Građaninu nove Jugoslavije moraju biti poznati zakoni razvitka prirode i ljudskog društva. To se može postići intenzivnim radom i upornim nastojanjem, jer bez znanja nema svijesti, koja uvjetuje izgradnju socijalističkog društva i u njemu čovjeka čestitog i poštenog, te odvažnog branitelja svoje zemlje i naroda.

Prvi i osnovni uvjet da se postignu zadovoljavajući rezultati u odgojnom procesu jest taj, da obitelj uskladi svoje odgojno djelovanje s onim škole, da između domom i školom ne dodje do protivrjeđja. Ta se ne će dogoditi, ako roditelji dobro znaju u kojem smjeru žele da odgoje svoje djetete. t. j. treba da poznaju i iskreno prihvate glavne principe i ciljeve odgoja u našoj domovini. Odgajajući svoje djetete, roditelji treba da imaju pred očima jednu vrlo važnu činjenicu, da su njihovoj brizi i skrbi povjereni budući građani, radnici, graditelji i branitelji svoje domovine. Ako roditelji odgoje loše ljude, posljedica toga ne će osjećati samo roditelji, nego i drugi ljudi pa i čitava zajednica. Prema izloženome, svaki

Istakao je važnost pune saradnje među drugovima privatnicima i drugovima iz socijalističkih radionica.

Poslije njega u kraćem izlaganju drug Bulat, sekretar gradskog komiteta istakao je da partijski forum i te kako interesira život i poslovanje svih naših zanatskih kolektiva. On je obećao, da će se založiti za poštivanje svih propisa koji se tiču zanatstva.

Prvi ovogodišnji plenum Zanatske komore završio je odlukom, da se još agilnije pristupi radu za unapređenje zanatske radionosti na području grada i kotara Šibenika.

V. V.

Prijedlog za reorganizaciju Radničke gimnazije

U Šibeniku postoji Radnička gimnazija čijim postojanjem, po mom mišljenju, nije nadjena najpogodnija forma za obrazovanje radnika. Glavni razlog za to je što škola radi svaki dan, pa je na taj način prosto onemogućeno individualno učenje polaznicima. Uzmimo na pr. jednog radnika koji radi od 6 do 14 sati. On u najviše slučajeva mora ustati u 5 sati ujutro, a vratiti se kući u 15 sati. Poslije toga u 16,30 već mora ići u školu. Postavljam pitanje, kada se on može da spremi i nešto individualno nauči. Mišljenja sam, da znanje nije potpuno ako se samo uči na satu u školi. Zbog toga, mi i imamo pretežno činovničku gimnaziju a ne radničku. Ne samo to, nego koliko volju bi trebao radnik imati pa da po ovakvim uslovima ide u školu. Zato predlažem, da se Radnička gimnazija reorganizira i to na taj način, što bi nastava u školi bila u obliku tečaja, a na koncu bi se polagao ispit kod Gimnazije Šibenik. U toku tečaja trebalo bi također ispitivati i voditi kontrolu nad učenjem polaznika. Možda bi se mogla i ukinuti posebna uprava takve škole, a o pravilnom funkcioniranju tečaja vodio bi brigu Savjet sa prosvjetu gradske općine. O ovakvom načinu obrazovanja radnika drug Veljko Zeković u »Partijskoj izgradnji« br. 5-6/51. piše:

»da li i dalje ostati pri organiziranju škola za opće obrazovanje — koje imaju rang gimnazija — ili, što je po našem mišljenju bolje, pretvarati te, da ih nazovemo neredovne gimnazije, u kurseve koji bi djacima pomogli u savladivanju gradiva, a da ispite polazu kod redovnih gimnazija, stručnih ili učiteljskih škola, već prema tome kakav se kurs organizira. NAMA SE ČINI DA BI UČEDINO OVO RJEŠENJE BILO U SKLADU SA OPĆOM LINIJOM I BORBOM ZA POBOLJŠANJE KVALITETA U ŠKOLAMA I POSTEPENO LIKVIDIRANJE RAZNIH IMPROVIZIRANIH KURSEVA.«

U tom pravcu pozivljem sve nadležne profesore, nastavnike i druge da iznesu svoje mišljenje kako bi se mogla pronaći najpogodnija forma koja bi najviše doprinijela i omogućila radničko opće obrazovanje.

Bitunjac Ivo

Neprevilnosti u ugostiteljskim radnjama

Kotarska trgovinska inspekcija vršila je, u toku mjeseca kolovoza u. g., pregled državnih, zadrugnih i privatnih ugostiteljskih radnji, te je naišla na razne nepravilnosti.

Poljoprivredna zadruga u Murteru ima tri svoje radnje. Pregledom je ustanovljeno da namještenici u tim radnjama nisu imali stalnu mjesečnu plaću, a niti su bili socijalno osigurani. Oni su imali proviziju na prodano vino, rakiju i duhan. Da bi sebi osigurali što veću zaradu ovi namještenici lijevali su vodu u vino i prodavali na svoj račun razne druge stvari. Šikići Stipe je na svoj račun u zadrugnoj gostionici prodavao pečeno meso, salamu, sir i drugo, a ujedno priznaje da je u vino lijevao 4% vode. To je sve radio, kako on kaže, kako bi mu mogla izaći njegova zarada.

Zadruga je nadalje nabavila vino kod proizvođača, te ga je raspodijelila na svoje tri prodavaonice. Medjutim, kontrolom je ustanovljeno da to isto vino ima različitu gradaciju u sve tri prodavaonice. Tako je u jednoj prodavaonici jačina vina bila 9,5 maligana, u drugoj 9,2, a u trećoj 10,3 maligana. Sva tri prodavača priznaju da su vino »krstili«.

Nesavjesnog rada ima kod Poljoprivredne zadruge u Perkoviću. Predsjednik zadruge, knjigovodja i namještenik u gostio-

nici kupuju vino kod proizvođača po višim cijenama, a knjiže ga kao da je kupljeno po nižim. Tako su kod Pilipca Šime Pajina iz sela Danilo Birnja kupili 1.516 lit. vina po 66 dinara i platili iznos od 100.056 dinara, a napravljen je račun i proknjiženo da je 1 litra plaćena 55 dinara, te isplaćeno 83.280 dinara. Razlika od 16.676 dinara koja nije proknjižena, isplaćena je preko zadrugnog gostioničara iz dnevnog utrčka. Prodavač u gostionici pokriva navedenu razliku lijevanjem vode u vino. Skrivajući na taj način promet na vinu, oštećuje državni fond ne plaćajući porez na promet proizvoda, nabija cijene kod proizvođača, a ujedno omogućuje i sebi protuzakonitu zaradu.

U kolodvorskom bife-u u Perkoviću, dežurni točilac Josip Džanko prodavao je vino od 11,6 maligana, a isto vino u skladištu imalo je 12,6 maligana.

Privatni gostioničar Marko Kulušić, koji u svojoj gostionici u Murteru prodaje vino jačine 10,5 maligana, dočim zatečeno vino u konobi ima 12 maligana. On, nadalje, navodi propisane knjige, te je na taj način onemogućena kontrola u njegovom poslovanju.

(Nastavak na četvrtoj strani)

roditelj je moralno odgovoran za pravilan odgoj svoje djece. U velikoj je zabludi onaj roditelj, koji misli da je njegova dužnost pribaviti djeci samo materijalna dobra (ishrana i odjevanje), a za odgoj neka se brine škola (dakle drugi).

Najveća je obaveza, a ujedno najčasnija, dati zemlji prave rodoljube: borbe za izgradnju socijalizma, za čestit i čovječan život.

Iz rečenog proizlazi, da obiteljski odgoj mora nositi pečat naše društvene stvarnosti. Dužnost je, dakle, roditelja da svoje društveno djelovanje unose u obitelj, jer je nemoguće odijeliti obiteljski od društvenog odgoja, želimo li u odgoju pozitivno djelovati. Tek tada će se na djetetu manifestirati harmonija školskog i obiteljskog odgoja.

Ima roditelja, koji bi htjeli, a ne znaju, kako bi utjecali na što pravilniji odgoj svoje djece. Njima upućujemo ove retke, a usput im preporučujemo, da stupaju u što češći kontakt s učiteljima i nastavnicima svoje djece. Oni će im sigurno ukazati na nedostatke i savjetovati ih kako će te nedostatke otkloniti kod njihove djece.

Ovdje ćemo upozoriti na nekoliko stvari, koje svaki roditelj može bez teškoća izvršiti, a koje su od presudnog značenja po odgoj omladine. Uvjereni smo, da nijedan roditelj ne želi, da mu djetete postane gramzljivac, varalica, gotovan, lijenčina i sl. A ipak ako bolje ispita svoje postupke pre-

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI ČITALACA

Da li imam pravo na dječji dodatak

Ja sam radnik i osim žene i djeteta uzdržavam majku i malu sestru, koja pohađa školu. Već sam se na više mjesta obraćao da bi za sestru dobio dječji dodatak. Ali, sve je bilo uzalud, i pravog razjašnjenja nisam dobio.

Moj otac je umro 1942. godine, a radio je privatno kao zemljoradnik, a veći dio vremena radio je i kod države. On nije stekao pravo na penziju, te molim da mi se

odgovori da li imam pravo na primanje dječjeg dodatka na sestru.

Zdravko Perković
Mandalina

Odgovor: Brat ima pravo na stalni dječji dodatak na svoju sestru samo u slučaju kada se sestra smatra djetetom bez roditelja, saglasno obaveznom tumačenju čl. 14 stav 2. Zakona o socijalnom osiguranju (Sl. list br. 42-50. i Sl. list br. 15-51.). Po tom tumačenju djecom bez roditelja smatraju se i ona djeca koja imaju jednog ili oba roditelja, ako su im roditelji napustili zemlju ili su nepoznatog boravišta, ili pak ako su potpuno nesposobni za privredjivanje, a u tom slučaju ne postoji imovina djeteta, odnosno imovina ili prihodi roditelja iz kojih bi se djeca mogla izdržavati.

U konkretnom slučaju imao bi pravo na dodatak na sestru, ukoliko bi majka bila potpuno nesposobna za rad (jer je otac djeteta umro).

Zašto se ne izda potvrda

Od 3. svibnja do 15. lipnja 1951. g. radio sam kod poduzeća »Pionir« na izgradnji mosta u Skradinu. Posao sam napustio zbog toga, jer mi nije odgovarala plaća.

Medjutim, poduzeće »Pionir« nije mi izdalo potvrdu da sam za to vrijeme bio u radnom odnosu.

Ne mogu razumjeti zašto mi se ne izda potvrda, koja me po zakonu pripada.

Tomislav Kaloper, Zlarin

Iz Narodnog odbora kotara Šibenik

Narodni odbor kotara Šibenik na svom zasjedanju od 6. listopada 1952. g., na temelju Člana 60 Zakona o narodnim odborima kotara, a u cilju sredjenja bespravno prisvojenih nekretnina općenarodne imovine, donosi

ODLUKU

o postupku za sredjenje prisvojenih nekretnina općenarodne imovine.

1. Osobe, koje su došle na bilo koji način u posjed nekretnina općenarodne imovine (hvatačine-uzurpirano zemljište), treba da to same prijave do 30. XI. 1952. godine Narodnom odboru općine na području koje se nekretnina nalazi.

2. Po primljenim prijavama NO-i općina otvorit će postupak za donošenje rješenja. U tu svrhu obrazovat će posebnu komisiju.

3. One osobe, koje su zastarom posjeda stekla pravo vlasništva na općenarodnoj imovini ili pak to pravo steknu postupkom koji će se provoditi po ovoj Odluci, dužne su provesti uknjižbu do 31. XII. 1953. godine.

4. Troškovi postupka (procjene, izmjere, nacrti, uknjižba i t. d.) padaju na teret posjednika prisvojenih nekretnina.

5. Lica koja u roku ne podnesu prijavu, koja u prijavi dadu netočne podatke ili koja u postupku dadu krivo svjedočanstvo, kaznit će se za prekršaj novčano do 3.000 dinara.

6. Ovlašćuje se Savjet za privredu da donosi uputstva i vodi nadzor oko izvršenja ove Odluke.

7. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Šibenik, dne 6. X. 1952. g.

Predsjednik:

Gradiška Vitomir, v. r.

Takav postupak roditelja vodi k diskreditiranju škole i školskog sistema, od čega najveće štete ima dijete.

Vrlo porazne posljedice po odgoj djece imat će i to, ako otac ne haje za djecu, ako je u kući grub, ako pijančuje, ako vrijeđja majku i sl. Djeca ne smiju nikada biti svjedoci eventualnih nesuglasica između roditelja, pogotovo ne, ako te nesuglasice prevršuju mjeru. Majka u kući treba da bude voljena i poštovana. Djeca će majku još više voljeti, ako je otac voli i poštuje. Taj topli odnos među roditeljima može samo pozitivno djelovati na djecu, te će oni s više ljubavi obavljati zahtjeve, koje roditelji pred njih postavljaju. Roditelji moraju imati na umu, da djeca znaju vrlo vješto iskoristiti nesuglasice, koje se među njima pojavju.

Djeca u svojim postupcima najradije oponašaju neku osobu iz svoje okoline. To su najčešće one osobe, s kojima su djeca u najbližem dodiru. Razumljivo je, da će to biti u najviše slučajeva sami roditelji. Djeca će oponašati vrline, odnosno mane, prema tome, što pruža osoba, na koju se dajete ugleda. Ako je roditelj discipliniran, savjestan u svome radu, pravedan i, što je vrlo važno istaći, strog prema samome sebi, djeca će pod utjecajem tako pozitivna uzora, steći dobre navike te će se formirati u takve ljude, koji će biti na ponos roditelja i društva u kojemu žive.

Dalje. U obitelji treba da bude stvo-

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Potreba izgradnje Doma narodnog zdravlja

Gradska poliklinika sa nekoliko svojih ambulanta radi danas pod neobično teškim okolnostima. Njen prostor nije se ni malo proširio, a da bi mogao upotpuniti zadovoljiti potrebe grada i kotara. Ako se tome ima u vidu da se broj stanovništva u gradu osjetno povećao, da su izgrađeni novi tvornički objekti, a time u vezi i povećan broj osiguranih, onda je potpuno i razumljivo da se osjeća velika potreba za njeno proširenje. Na teritoriju grada i kotara ima oko 14 hiljada osiguranih, a čiji je broj za razliku od onoga prije rata povećan za više od 50 posto. Stoga se odmah poslije oslobođenja ukazala potreba izgradnje jedne centralne ustanove, koja će moći da u potpunosti zadovolji potrebe ljudi sa područja grada i kotara. Prema gore iznesenom ona je danas tim više akutnija i njena potreba traži brzu realizaciju. Stoga se ovih dana priprema materijal za izradu elaborata za izgradnju Doma narodnog zdravlja.

Sadašnja Gradska poliklinika u svom sastavu ima četiri industrijske ambulante i to u Valjaonici aluminija — Ražine, Tvornici elektroda i ferolegura, Tvornici aluminijuma u Lozovcu i u Remonnom zavodu. U zgradi bivše Berze rade tri ambulante opće prakse, dvije zubne ambulante, zatim odjeljenje za kirurgiju, rentgen i laboratorij. U istoj zgradi djeluju i komisije: invalidsko-mirovinska i zdravstvena. Uredske prostorije također se nalaze u ovoj zgradi. U zgradi bivšeg rođilišta u bolnici nalazi se dječji dispanzer, zatim omladinska, ginekološka, ušna i očna ambulanta, a u istoimenom odjelu bolnice djeluje dermatovenerološki dispanzer. U privalnim zgradama nalazi se antituberkulozni dispanzer i neuropshijatrijska ambulanta.

Isljučujući industrijske ambulante vidimo da se rad Poliklinike odvija na nekoliko mjesta u gradu, a što bez sumnje ima štetnih posljedica, naročito što se liče pregleda bolesnika, koji radi toga gube mnogo više vremena, nego kad bi sve te ambulante bile skoncentrirane na jednom mjestu. Nadalje, prostorije, koje koristi Poliklinika za svoj rad,

Predavanja o značaju Crvenog križa

U okviru tjedna Crvenog križa 9. ov. mj. održana su po svim osnovnim organizacijama Narodnog fronta predavanja o važnosti i značaju organizacije Crvenog križa. Frontovci su se u velikom broju odazvali predavanjima, koja su održali liječnici iz grada.

Pojava svinjske kuge u gradu

U posljednje vrijeme u gradu oko 10% svinja zaraženo je kugom. Da je do toga došlo, uzrokom je aljkavost pojedinih vlasnika svinja, koji u proljeće nisu izvršili cijepljenje kristal-violet vakcinom, a čija je upotreba inače pokazala veoma dobre rezultate. Naime, u posljednje dvije godine, budući se zaraza kod svinja nije pojavljivala, vlasnici nisu računali na eventualne posljedice, koje bi mogle nastupiti. Ugibanja svinja većih razmjera nije bilo, jer je klanje izvršeno najvrijeme zahvaljujući poduzeću Meso-voće, koje je svinjsko meso preuzelo za daljnju preradu. Na taj način građani nisu bili u velikoj mjeri oštećeni.

Upozoravaju se zainteresirana lica, da

IZLET „PUTNIKA“

Ovdašnji Putnik organizira izlet za Trst. Izletnički vlak među ostalim proći će i kroz naš lijepi istarski kraj, čiji je narod kroz vjekove odoljevao raznim neprijateljima. Na povratku izletnici će posjetiti Postojnsku špilju i Plitvička jezera, a na putu će se zadržati osam dana. Cijena za polazak, povratak, hranu i spavanje iznosi 10.000.— dinara po osobi.

Interesenti, koji su se do sada prijavili za izlet, neka čim prije prilože potrebne dokumente za kolektivni pasoš, radi utvrđenja programa izleta kao i utanačenja dana odlaska.

rena takva atmosfera, gdje djeca imaju da osjete, da i oni moraju vršiti svoje dužnosti točno i navrijeme. Ta atmosfera će se stvoriti time, što će roditelji svakako omogućiti djeci, da mogu nesmetano učiti, što će im odrediti najpogodnije mjesto i vrijeme za učenje; što će biti dosljedni u provođenju mjera potrebnih, da djeca steknu pravilne navike u radu.

Dijete u obitelji mora da se navikne, kako se treba ponašati na ulici, među drugovima, prema starijima itd. Veliki je nedostatak naše sredine, da u tome pogledu ne poklanja djeci nikakvu ili gotovo nikakvu pažnju. Velik dio rječnika naše djece ispunjavaju besramne riječi i prostote. Borba protiv ovakvih grubosti i prostota kod djece bit će efikasna samo onda, ako se podigne kultura okoline, koja dijete okružuje, ako se poboljša atmosfera u kojoj dijete raste i diše.

Vrlo negativno djeluje na odgoj, kad se roditelji povode za svojom djecom, te ne vide njihovih mana i nedostataka. Zbog toga roditelji uvijek nalaze drugoga krivim za neuspjeh njihove djece. No, to je opet manja pogreška od one, ako roditelji vide mane svoje djece, pa ih sami sakrivaju, mjesto da ih nastoje otkloniti. Djetetu se naprimjer ne ide u školu, jer nije naučilo lekciju, a roditelj se složi s djetetom i sutradan piše opravdanje, kako je njegovo dijete bilo bolesno i tome slično. To su sve grube pogreške, kojih se mora kloniti ro-

ne odgovaraju potrebama, iako se nastojalo adaptacijom iste prilagoditi. Sadašnja zgrada u kojoj se nalazi Poliklinika, zidana je za radničko prenočište i za ured Biroa za posredovanje rada, te ona ostaje prikladna uvijek i jedino za tu svrhu. Bivše rođilište može da se koristi jedino za potrebe bolnice, a zgrada u kojoj je smješten antituberkulozni dispanzer prikladna je jedino za stanovanje. Zatim sve ambulante nemaju nikakvih čekaonica, a bolesnici kojima je potrebna pomoć, čekaju po hodnicima ili nekim prolaznim prostorijama.

U prvom polugodištu ove godine obavljeno je

Uspješan nastup KUD „Svetozar Marković“ iz Novog Sada

9. ov. mjeseca stigli su u naš grad brodom »Partizanka« članovi KUD »Svetozar Marković« iz Novog Sada, koji su dva dana ranije gostovali u Zadru i Splitu. Ovu turneju po Dalmaciji organiziralo je RKUD »Kolo«. KUD »Svetozar Marković« ovom turnejom uzvratilo je posjet šibenskom »Kolu« za njegovo gostovanje u Novom Sadu, a koje je bilo upriličeno lanjske godine. Ovom posjetom učvrstila se je veza, koja je inače postojala između ova dva renomirana društva. Dočeku su pored predstavnika Narodne vlasti prisustvovali i predstavnici KUD »Kolo«, OKUD »Miro Višić« i

ubuduće kod kupovanja novih svinja odmah izvrše potrebno cijepljenje, a zaražene kucenke da pravovremeno dezinficiraju. Dosađa je zaraza svinja donekle oblažena uslijed intervencije serumiziranja od strane Veterinarske stanice i izgleda da ima tendenciju jenjavanja.

Kamion povrijedio 5-godišnje dijete

Prošli utorak u predjelu Križa teretni auto zahvatio je desnim blatobranom i bacio u stranu Hrabrov Mojmiru, djeteta starog 5 godina. Istovremeno u pravcu grada osim pomenutog kamiona išla su i jedna zaprežna kola na čijem se zadnjem dijelu uhvatilo pomenuto dijete. U času kad se ono spustilo sa kola i htjelo pretrčati cestu naletio je na nj kamion, povrijedivši mu desnu nogu ispod koljena. Odmah je prevezen istim kamionom u bolnicu gdje mu je ukazana pomoć.

Ovo je još jedan očit primjer slabe kontrole roditelja nad djecom, koju često možemo vidjeti da se igraju na cesti, ili pak da se uhvate zadnjeg dijela raznih vozila, koji prolaze gradom.

Obzirom na ovaj slučaj, koji je mogao imati i težih posljedica, skreće se pažnja ro-

ditelj, želi li, da mu se dijete pravilno pripremi za život.

Ovdje treba istaknuti jednu tešku pogrešku roditelja, do koje ih dovodi njihova slijepa ljubav pomiješana s bolesnom ambicijom. Ima roditelja, koji, iako uviđaju da su skromne sposobnosti njihove djece, ipak instrukcijama, preporukama, vezama, a katkad kakvim nečasnim sredstvima, guraju svoju djecu iz razreda u razred, mjesto da djeci pruže mogućnost, da svoj talent okušaju negdje izvan škole. Ovakvi roditelji pokreću svoju djecu na rad raznim obećanjima i nagradama. Nagrade, koje dijete ima pred očima kad radi, ne će nikada dovesti dijete do svijesti, da je rad njegova dužnost.

Drugi pak roditelji nikako ne mogu da shvate, da njihova djeca ne mogu učiti, pa ih čak fizičkim kaznama sile na učenje. A ispravan je sasvim obratan put. Mjesto prisiljavanja i kažnjavanja treba strpljenje, pobudjivanje i sokoljenje, kako bi se u djetetu počelo razvijati uvjerenje, da i ono može nešto postići. Druga je stvar s ljenčinama ili takvima, na koje djeluje loša okolina. Ove treba goniti i kažnjavati, ali ipak tako da i oni uvide, da im roditelji žele dobro, da su im oni prijatelji; da ih kažnjavaju, ali su se vrlo teško odlučili na kažnjavanje.

Ovim putem obitelj može pomoći školi, da ostvaruje ciljeve odgoja.

Iko Vačić

u ovim ambulantama i dispanzerima preko 90 hiljada pregleda, čiji dnevni prosjek iznosi 500.

Dom narodnog zdravlja, čija je izgradnja neophodno potrebna, objedinil će svu vanbolničku zdravstvenu službu. U njemu će se nalaziti do gofovo 100 prostorija, u kojima bi se pravilno postavile ambulante i dispanzeri. U taj broj bile bi uključene i nuzprostorije kao praonice, magazini, garaža i dr. Najveći dio prostorija koje se sada koriste, niti po dimenzijama, a niti po smještaju ne mogu nikako zadovoljiti. Ovo se naročito odnosi na zgradu bivše Berze rada, koja se nalazi na vrlo prometnoj uzbrdici, tako da zaglušna buka vozila onemogućava bilo kakav rad, a osobito internista. Pored toga, za vrijeme ljeta vlada nesnosna vrućina, a zimi velika hladnoća, a što također utječe na kvalitetu rada liječnika. Nadalje, velika udaljenost između bolnice i Poliklinike otežava koordinaciju ovih dviju ustanova, koje su svakodnevno upućene jedna na drugu. Stoga ovakvo stanje zahlijeva, da se čim prije pridje izgradnji Doma narodnog zdravlja, kako bi se na taj način udovoljilo stvarnim potrebama brojnih osiguranih.

Pohvaljena II. šibenska omladinska brigada

Na temelju postignutih rezultata u radu na izgradnji Hidrocentrale Vinodol i ceste Delnice-Gornje Jelenje, biro Kotarskog komiteta NOH-a na svojoj sjednici od 9. listopada 1952. godine, donio je sljedeću

ODLUKU

Pohvaljuje se i odaje priznanje II. šibenskoj šest putu udarnoj i tri puta pohvaljenoj omladinskoj radnoj brigadi za neumoran rad i zalaganje na izgradnji velikog giganta Hidrocentrale Vinodol i ceste Delnice-Gornje Jelenje.

Posebno se odaje priznanje i pohvaljuju drugovi udarnici i specijalno pohvaljeni: Lalić Jovo, Kartelo Veselin, Lalić Rajko, Meić Marko, Baus Mate, Bašić Markijol, Dobra Miro, Mačak Rade, Zeljak Frane, Mačak Vujo, Nadoveza Djuro, Culin Šime, Bucalo Radivoj, Tališa Vlado, Petković Marjan, Grubelić Marijan i Petković Frane.

Izvanredno pregalaštvo i neumornost u radu brigade kao cijeline, zatim drugova udarnika i specijalno pohvaljenih nek služi ostalim članovima NOH-a za ugled.

Smrt fašizmu — Sloboda narodul
Biro Kotarskog komiteta NOH-e
Šibenik

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Narodno kazalište

ČETVRTAK, 16. X. — NASLJEDNICA — od Augustusa i Ruth-a Goetz-a.

SUBOTA 18. X. — DRAGA RUTH — od Norman Krasne. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera engleskog filma u prirodnom bojanju — KNJIGA O DZUNCLU — Dodatak: XV. Olimpijske igre. (Do 14. X.) Premijera meksiškog filma — KANTINFLAS MUŠKETIR — II. dio. Dodatak: Filmske novosti broj 37.

SLOBODA: premijera meksiškog filma — KANTINFLAS MUŠKETIR — I. dio. Dodatak: Partizanske patrola. (Do 16. X.) Premijera švicarskog filma — CETVORICA U DŽIPU — Dodatak: VI. zimski olimpijada.

Početak predstava u 18 i 20 sati.

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

Iz Matičnog ureda

RODJENI

Kći Bože i Ljube Plavčić; kći Mate i Janje Mihaljević; sin Stevana i Ane Mrdjen; sin Ivana i Milenke Vukman; sin Slane i Zorke Martinović; kći Frane i Janje Čeko; kći Blaža i Ane Balov; kći Ladislava i Marije Margan; sin Mate i Biserke Grubišić; sin Josipa i Ljubice Milin; sin Ive i Danke Ježina; kći Bernarda i Milenke Mitrov; kći Nikole i Draginje Tulić; kći Mate i Jelke Miljković; sin Lovre i Kate Bulat; sin Šime i Lenke Bujas; sin Frane i Biserke Juras; sin Stanka i Marije Franin; kći Ive i Zorke Vučenović; sin Mate i Marije Curavić; kći Eugena i Ane Živković i kći Jakova i Ivanke Bukić.

VJENČANI

Grubelić Roko, mornar i Vlahov Karmela, domaćica; Grgas-Cice Antun, bravar i Ležaja Milka, domaćica; Juras Joso, milicionar i Erceg Marija, domaćica.

UMRLI

Pavešković Ivan pok. Bare, star 48 god.; Alavanja Glišo pok. Djerosima, star 72 god.; Ljuba Šimica rođ. Kukura, stara 43 god.; Milin Pave pok. Jakova, star 55 god.; Pačić Lucija rođ. Veldić, stara 66 god.; Jurišić Ivo Brankin, star 8 mjeseci; Kužina Frana s. Vjera pok. Blaža, stara 32 god. i Bujas Pavao pok. Mate, star 76 god.

MALI OGLASNIK

TROSOBNI STAN U SPLITU mijenjam za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se na adresu: »Štampa« - Šibenik, Tel. br. 2—28.

MIJENJAM JEDNOSOBNI STAN (velika soba) sa nuzprostorijama u Splitu za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se na adresu Bijanka Goja (stan Dušana Novaka), ul. Pavla Pape Šilje br. 12.

»KRKA«

Industrija za preradu plodina - Šibenik

Tel. br. 2-31 - Telegram: Industrija Krka

VRŠI MELJAVU SVIH VRSTA ŽITARICA, KAO I LJUŠTENJE JEČMA. PROIZVODI TJESTENINU. IZ VLASTITE PEKARE SNABDIJEVA KRUHOM GRAD I BLIŽU OKOLICU.

U SVOJOJ ULJARI VRŠI USLUŽNU PRERADU MASLINA, A KOJA ZAPOČINJE POLOVINOM STUDENOGA.

PILANA I TVORNICA SANDUKA

ŠIBENIK

Telefon br. 3-74
Tekući račun kod Narodne banke Šibenik br: 531-412000

Proizvodi i prodaje:

Jelovu rezanu gradju svih profila, dijelove sanduka (ambalažu) u svim dimenzijama. Ima na skladištu veće količine kratke daskke u dimenziji 24 mm, dužine od 1-2.75 m, koju prodajemo uz vrlo povoljne cijene. Prima na rezanje trupce mekog i tvrdog drva. Na zahtjev dajemo ponude.

Kako povećati produktivnost krša

Na površini nešto manjoj od 100.000 ha, koliko zahvaća naš kotar, više od 2/3 predstavlja krš. Ovu ogromnu površinu, sa oko 60.000 ha, čine siromašni pašnjaci s raznim stepenima ogoljenosti, dijelom pod samoniklim niskim žbunjem, mjestimično pokrivenim mršavom travom, na kojoj tu-mara stoka tražeći hranu, ili pak goli kamenjar bez ikakve produktivne vrijednosti.

Dio ovih površina u prošlosti bio je pod šumom, predstavljao je izbor blagostanja, u smislu blagotvornog djelovanja na klimu, ublaživao sušu, regulirao vodni režim, sprječavao odronjavanje zemlje, osiguravao drvenu masu i t. d.

Davno se već postavlja pitanje, danas još uvijek aktuelno, kako pošumiti gole površine, te na taj način povećati produktivnost krša.

Postavlja se pitanje: koji dio površina ostaviti za ispašu, što dolazi u obzir za pošumljavanje šumskim drvećem, da li je krš podesan i u kojim razmjerama za podizanje kulturnog voća.

Ogromna prostranstva, posebni oblici krša, omogućuju određivanja površina za ispašu, slobodan prostor za pošumljavanje, a pružaju punu mogućnost za podizanje kulturnog voća.

Nas ovoga časa posebno zanima ovo posljednje.

Koliko i koje površine na kršu možemo upotrebiti za uzgoj voćnih stabala, koje voćke uspijevaju na kršu i koliko sadnjom voćaka podižemo produktivnost krša.

Svi blagi nagibi, koji nisu pod direktnim udarom hladnih vjetrova, površine koje nisu izrazito ljući krš, na kojima ima više ili manje zemlje, podesne su za uzgoj određenih vrsti voćaka. Ovakvih površina u blizini naselja, u blizini puteva ima na našem kršu dovoljno, one se veoma lako i korisno mogu upotrebiti za uzgoj kulturnog voća. One dostižu od prilike oko 3000 ha. Površine se dijelom nalaze na zagorskom, a dijelom na pojasi uz more. Svaki od ovih pojaseva ima posebne uslove na klimu a dijelom i na zemljište, koji uslovi određuju i sadnju posebnih voćaka.

Za zagorski pojas dolazi u obzir: bajam tvrđi slatki orah domaći, lješnjak, dijelom višnja i trešnja, kao i smokva.

Za primorski pojas: bajam, višnja, smokva, maslina, trešnja, a na jednom i drugom pojasi u dubljem i boljem kršu breskva i kajsijsa.

Ovaj široki izbor raznih vrsti voćaka možemo podizati bilo sjemenom, odnosno neposrednom sadnjom na mjestu, ili pak sadnjom uzgojenih sadnica, ili pak navrtanjem na već postojećim divljakama na kršu, kao na primjer: rašeljka, lješnjak ili divlja krška. Najuspješniji način sadnje jest, sadnja sjemenom na mjestu. Posadjeno sjeme bajame ili rašeljke, koje će kasnije služiti kao podloga za kulturno voćku, najbolje će se aklimatizirati bit će najotpornija i najduljeg života. Medjutim i već odrasla sadnica iz rasadnika, ukoliko se pravilno i na boljem dijelu krša usadi, povede nužna pažnja za prvo vrijeme rasta, također će se uspješno razvijati.

Ako na jedan ha zasadimo 180—200 komada voćaka, i ako proizvodnu vrijednost ove voćke u roku, računamo samo na 200 dinara po stablu, onda proizvodna vrijed-

nost jednog ha, krša zasadjenog voćkama predstavljat će 36.000 dinara, a kad bi spomenutih 3.000 ha bilo u potpunosti zasađeno onda u doglednom vremenu nacionalni dohodak našeg kotara u vrijednosti bio bi povećan za 100 miliona dinara. Ako pak predstavimo da rod voćaka podesnih za krš je gotovo redovit, a da troškovi izdržavanja su minimalni, a da voćka s uspjehom živi i rodi nekoliko decenija, onda je jasna neprocjenjiva vrijednost voćaka na kršu. Ako uzmemo u obzir još i značaj, kojeg predstavlja pošumljeni krš sa voćkama ili pak sa šumskim drvećem, na popravljavanje klimatskih uslova, na popravljavanje kršnih površina, na sprječavanje odronjavanja i odnašanja zemljišta, na regulaciju toka bujica i t. d., onda sveukupna korist izrazila bi se na postupnoj promjeni uslova života uopće.

Medjutim, kakovim mjerama pristupiti i što učiniti da bi barem dio ogromne goleti što prije bio priveden kulturi.

Već ove jeseni potrebno je pristupiti akciji.

Kotarski zadružni savez i Uprava šumarije u Šibeniku nabavili su dovoljne količine gorkog bajama i sjemena rašeljke za sadnju. Potrebno je da se odmah angažiraju sve Poljoprivredne zadruge kao i SRZ, pa da u blizini svog sjedišta odaberu površine na kojima će odmah početi sa iskopom jama, koje treba da budu 40—50 cm duboke, a isto toliko široke, pa da u toku o- voga i u toku slijedećeg mjeseca počnu sa sadnjom. Korisno bi bilo također da i učiteljski osnovnih škola, organiziraju stariju školsku djecu, te da u blizini svojih škola poduzmu istu akciju. Učitelji su već na sebi i preuzeli ovu obavezu. Sve masovne organi zacije na selu treba da pruže pomoć našim zadrugama i školama, tako da akcija zahvati najšire razmjere, pa da što više površina bude zasadjeno, jer će korist od toga biti ogromna. P. M.

Nepreviđenosti u ugostiteljskim radnjama

(Nastavak sa druge strane)

Prilikom vršenja inspekcije kontrole kod privatnog gostioničara Mate Širinića u Roškom Slapu, ustanovilo se da je približno na svaki 100 lit. vina ulio 15 litara vode.

Ovakvi primjeri, kojih ima na drugim mjestima, pokazuju da ima ljudi nesavjesnih, koji radi svojih ličnih interesa nanose štetu državi i potrošačima. Pored toga ovi primjeri pokazuju da i od strane pojedinih uprava Poljoprivrednih zadruga nije zaoštrjen odnos prema ovakvim licima. Dužnost je uprava da kontroliraju svoje prodavače u gostionici, potrebno je voditi kontrolu da li je vino one jačine koje su mu dali na prodaju, a isto tako je dužnost i potrošača da se interesira kakvo mu vino prodavač daje. Samo obostranom kontrolom uspjeh će se iskorijeniti ovakove pojave i onemogućiti bilo kakvu nedopuštenu špekulaciju. Time će se olakšati rad trgovinske inspekcije, koja ima zadatak da već u zametku sprječava ovakve nepravilnosti, a prekršitelje da poziva na odgovornost.

A. Gačina

Kotarski trgovinski inspektor.

Neka zapažanja o radu NO-a općina

(Nastavak sa prve strane)

ma, a po potrebi, kad se radi o značajnijim mjerama, sazovu i zbor birača da čuju i mišljenja ostalih ljudi u selu. Tako pripremni trebali bi doći na sjednice Narodnog odbora. Sigurno je, da bi tada odborničke sjednice bile daleko življe i interesantnije.

Zaključke sjednice treba redovito slati svim odbornicima, a ovi, kad prime zaključke, morali bi se opet dogovoriti sa seoskim odborima kako da ih provedu u život. To se, medjutim, ne prakticira

Kulturno prosvjetna aktivnost

Kulturno prosvjetno društvo u Južnom Primoštenju vrši pripreme za nastup jedne grupe omladinaca, koja će s tamburaškim zborom, na dan Kongresa, izvesti 10—12 pjesama. Uvježbavanje vrši jedan stručni učitelj.

Učiteljica u Širokama priprema omladinu i školsku djecu za nastup u folkloru i raznim igrokazima. U zaseoku Vadalj učiteljica također uvježbava školsku djecu za kulturnu priredbu, koja će se održati u čast VI. kongresa KPJ.

Seljaci će, pored toga, pristupiti uređenju i uljepšavanju okoline zadrugnog doma, gdje će se održati te priredbe i narodno veselje.

niti u jednoj općini, a na području općine Vodice seoski odbori su formirani jedino u Čisto Maloj i Velikoj.

Prisustvovanje odbornika na sjednicama izraženo u procenima po općinama izgleda ovako: Djeverske 80,9 posto, Skrandi 73,9 posto, Šibenik — Vanjski 80 posto, Vodice 73,9 posto i Tijesno 60 posto. Ima slučajeva da nekolicina odbornika nisu prisustvovala niti na jednoj sjednici, a neki izostaju redom sa tri sjednice. Možda bi na zboru birača trebalo postaviti pitanje odborniku zašto ne učestvuje u radu općine. I najvjerovatnije je da bi se to najbolje rasičistilo na zboru.

Prilično je raširena pojava da se o zapisnicima zborova birača ne vodi dovoljno računa. Najčešće se iz njih ne vide jasno precizirani zaključci, pa Narodni odbori općina malo o njima vode brigu. Kod toga se gubi iz vida da su zborovi birača, kao najneposredniji izvor volje naroda, ujedno i određena zakonska institucija, te su zaključci zborova obavezni za izbornu jedinicu u kojoj su održani, a isto tako i obavezni za Narodne odbore općine, koji je dužan na svojim sjednicama o njima raspravljati. Dapače, prema Zakonu o Narodnim odborima, Narodni odbor općine je dužan da povremeno, a najmanje dva puta godišnje podnese zborovima birača na raspravljanje izvještaj o svome radu. Do danas je najmanje zborova birača održano u općini Vodice 1. j. dva, u Tijesnom 3, a u Djeverskama 4. Šibenik-Vanjski i Skradin održali su zborove skoro u svim selima.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Nakon IV. kola Nogometnog prvenstva Jugoslavije

„Partizan“ se učvršćuje na čelu

U IV. kolu nogometnog prvenstva države, koje je odigrano jučer, postignuti su slijedeći rezultati: u Beogradu: BSK — DINAMO 1:0 (0:0), u Splitu: HAJDUK — CRVENA ZVIJEZDA 2:2 (1:2), u Novom Sadu: VOJVODINA — VELEŽ 5:3 (3:3), u Skoplju: VARDAR — SARAJEVO 4:2 (1:1) i u Zagrebu: LOKOMOTIVA SPARTAK

Dva promašena jedanaesterca

SPLIT — Jučerašnji »derby« susret IV. kola nogometnog prvenstva države između »Hajduka« i »Crvene zvijezde« završio je neriješenim rezultatom 2:2 (1:2). Zgoditke za »Hajduk« postigli su Broketa u 9. minuti i Matošić u 55., a za »Crvenu zvijezdu« Zlatković u 2 i Živanović iz jedanaesterca u 30. minuti. Sudio je Miljenko Podupski pred 15.000 gledalaca.

Ekipe su nastupile u ovim sastavima:

»HAJDUK«: Beara, Kokeza, Grčić II, Grčić I, Krstulović, Luštica, Šnauer, Broketa, Vukas, Matošić i Arapović.

»CRVENA ZVIJEZDA«: Krivokuća, Stanković, Zeković, Palti, Diskić, Djajić, Ognjanov, Mitić, Živanović, Zlatković i Vukosavljević.

Na ovoj utakmici, koja je obilovala veoma uzbudljivim situacijama pred vratima obje momčadi, dosudjena su zbog grubih prekršaja tri jedanaesterca. U drugoj minuti Diskić je faulirao Vukasa, a Matošićevu slabo pucanu loptu Krivokuća je uspio zadržati i skrenuti u korner. U 30. minuti kod stanja 1:1 na isti način učinjen je prekršaj nad Vukosavljevićem, a dosudjeni jedanaesterac Živanović je sigurno realizirao. Treći jedanaesterac pucan je kod stanja 2:2 u 27. minuti drugog poluvremena. Ni ovoga puta nije uspjelo domaćima realizirati ga, jer je Krstulović oštro tukao pored samih vratiju. Na taj način »Hajduk« je ispuštio jedan bod, jer je prema predvedenoj igri zaslužio pobijediti. U momčadi nije bilo slabih mjesta, svi su se jednako i zdušno zalagali, da bi izvojevali pobjedu i tako se rehabilitirali za nedavni teški poraz u Beogradu. Ipak su se od ostalih odvajali dobrom igrom Vukas i Matošić. I »Crvena zvijezda« igrala je također dobro i više puta opasno ugrožavala gol »Hajduka«. Neodlučan rezultat uspjeh je za ovu momčad, kojoj je po prvi puta uspjelo da sa igrališta ispod Marjana odnese jedan bod. Najviše su se istakli Krivokuća, koji je obranio jedanaesterac zatim Stanković i Mitić. Utakmica je kroz čitavo vrijeme bila zanimljiva, borbeno i uzbudljivo-tipična prvenstvena igra, protkana sa mnogo tehničkih fineasa s obje strane.

Zaraznih oboljenja ove godine nije bilo

Za razliku od prošlih, ove godine na području grada nije bilo slučajeva crijevnih zaraznih oboljenja unatoč vrućine i slabih higijenskih prilika, koje su uslovljene nestajanjem vode. Bilo je nekih sporadičnih slučajeva, koji nisu imali karakter širih razmjera, zahvaljujući pomoći Savjeta za narodno zdravlje i socijalnu politiku NRH, koji je izvršio potrebne pripreme, da bi se zarazna oboljenja, a koja naročito zahvataju djecu, navrijeme spriječila. U tu svrhu narodu su održavana predavanja o uzrocima kao i posljednicama ovih bolesti, te su ona, a što je osobito istaknuti, postigla dobre rezultate. Osim predavanja, pojedine zdravstvene ekipe obilazile su sela, ukazivale pomoć oko sprječavanja istih, a također su dijeljeni letci o higijeni i čuvanju zaraznih bolesti.

Prima i otprema svakovrsnu robu ko- pnom i morem GRADSKO TRANSPORTNO PODUZEĆE „JADRAN“ ŠIBENIK

Telefoni: 3-94 sekretarijat-knjigovodstvo

4-11 špedicija

4-10 skladište-željeznička stanica

Telegrami: »Jadran« Šibenik Tekući račun 531-692003 kod Narodne banke Šibenik

1:2 (1:2) i ZAGREB — PARTIZAN 0:1 (0:0).

Na tri utakmice pobijedili su domaći timovi, dvije su završile minimalnim pobjedama gostiju, dok je jedna utakmica igrana neriješeno. Najinteresantnije borbe vodile su se u Beogradu, Splitu i Zagrebu. Susret između »Zagreba« i »Partizana« odlučio je jednim zgoditkom, kojeg je u početku drugog poluvremena postigao Bobek. Inače ekipa »Zagreba« pružila je vodećem na tablici snažan otpor. Dosada su jedini neporaženi »Partizan« i BSK. Na tablici i dalje vodi »Partizan« sa 8 bodova, a slijede ga BSK sa 6, »Spartak« 6, »Hajduk« i »Crvena zvijezda« po 5 bodova. Na šestom mjestu nalazi se »Vardar« sa 5 bodova ispred »Sarajeva« koji ima 4 boda, zatim slijede »Zagreb«, »Lokomotiva« i »Vojvodina« sa po 3 boda. Na predposljednjem mjestu nalazi se zagrebački Dinamo sa 2 boda, a posljednje mjesto zauzima mostarski Velež bez ijednog boda.

„Rudar“ - „Šibenik“ 6:2

TRBOVLJE — U utakmici za prvenstvo hrvatsko-slovenačke lige, koja je jučer odigrana između domaćeg »Rudara« i »Šibenika« završila je uvjerljivom i zasluženom pobjedom »Rudara« sa rezultatom 6:2 (3:0). Pred oko 1500 gledalaca sudio je Erlih iz Ljubljane.

»Rudar« je nastupio na ovoj utakmici kompletan i prikazao veoma dobru igru, tako da se gosti nisu mogli suprotstaviti razigranoj jedanaesterici domaćih. »Šibenik« je igrao dosta požrtvovno ali nekorisno. U prvom poluvremenu »Rudar« je bio izrazito premoćan, dok je nastavak protekao u ravnopravnoj igri, kada je »Šibenik« uspio postići dva zgoditka. Najbolji na terenu bili su vratar Ahlin i Klančičar, koji je sam postigao pet zgoditaka.

U srijedu dne 15. ov. mjeseca »Šibenik« će odigrati utakmicu V. kola sa zagrebačkim »Metalcom«, a 26. ov. mj. gostuje u Šibeniku »Proleter« iz Osijeka.

... i svijeta

NIJUORŠKA ŠTAMPA O DOLASKU JUGOSLAVENSKE DELEGACIJE

Vodeći njujorski listovi objavili su vijesti o dolasku jugoslavenske delegacije, koja će učestvovati u radu VII. zasjedanja Generalne skupštine OUN. »Njujork Herald Tribune« donio je na dva stupca sliku šefa jugoslavenske delegacije Veljka Vlahovića, zemjenika ministra vanjskih poslova FNRJ, kao i njegove odgovore na pitanja koja su mu postavili novinari. U izvještaju lista se podvlači da je Jugoslavija sve svoje snage koncentrirala na očuvanju svoje nezavisnosti i osiguranja mira u svijetu.

ZLOČIN SOVJETSKOG VOJNIKA

Bečki listovi donose vijest o krvavom zločinu jednog sovjetskog vojnika do koga je došlo 5. ovog mjeseca u donjo-austrijskom mjestu Nejštift. Dva sovjetska vojnika došla su u kafanu i zatražila od gostiju da im plate piće, a poslije toga su zatražili da djevojke igraju s njima. Pošto su seoske djevojke odbile da se odazovu ovom pozivu, jedan sovjetski vojnik je ispalio nekoliko metaka na seljaka, koji je htio da objasni zašto su djevojke odbile da igraju. Seljak je na mjestu pao mrtav, dok su druga dvojica, koji su mu priekali u pomoć teško ranjeni i prevedeni u bolnicu.

ZRAČNI INCIDENT NAD BERLINOM

Prema službenom saopćenju američkih vojnih vlasti u Berlinu, dva sovjetska lovca na mlazni pogon tipa »Mig-15« nadlijetala su američki sanitetski avion u zračnom koridoru Frankfurt—Berlin. Jedan od sovjetskih aviona otvorio je nekoliko puta vatru iz mitraljeza na američki avion u cilju opomene. Medjutim, američki avion je uspio da nastavi put u pravcu Berlina. Američke vlasti u Berlinu povele su istragu o ovom incidentu, koji se desio oko 140 kilometara jugozapadno od Berlina.

VANJSKA TRGOVINA TURSKE

U toku prvih osam mjeseci ove godine vanjska trgovina Turske imala je deficit od oko 400 milijuna turskih funti. Za to vrijeme Turska je izvezla razne proizvode u vrijednosti od preko 600 milijuna, a uvezla robe u iznosu preko milijardu funti.

BORBENA SPREMA ATLANTSKOG PAKTA

General Lanton Collins, šef glavnog štaba američkih suhozemnih snaga izjavio je na povratku iz Evrope da su na nj vrlo povoljno djelovali veliki manevri američkih i francuskih jedinica u Zapadnoj Njemačkoj. General je istakao da su snage Atlantskog pakta u Evropi izvršile veliki napredak u protekloj godini i da su nova oružja znatno pridonijela njihovoj borbenosti.